

Hoe den Bijbel te gebruiken?

Dat geschiedt op zeer verschillende wijs. Daar zijn er, die het Woord Gods lezen, om daarin den weg der zaligheid te vinden, of zich te sterken in het geloof. Dat zijn zij, die hun heil in Christus zoeken.

Daar zijn er ook, die de Schrift doorzoeken om er wapenen in te vinden tegen het Christendom, om te bewijzen, dat het uit den tijd, en godsdienst een dwaasheid is.

Wederom zijn er, die noch het een, noch het ander doen, maar den Bijbel slechts beschouwen als een merkwaardige verzameling van oud-Oostersche letterkunde. Zij lezen hem om het verhevene en schoone van zijn denkbeelden en taal, gelijk men b.v. een gedicht van Da Costa leest.

Voor deze laatste klasse van lezers is onlangs een merkwaardig woord gesproken door Dr. Denney van Glasgow. Het zij allen letterlievenden Bijbellezers ter lezing aanbevolen!

Velen in onzen tijd meenen, dat wij den Bijbel moeten lezen, juist als groote en schoone letterkundige stukken. Ik ben zeker, dat een Christen, een Bijbelsch Christen, zulk een opvatting vreemd vindt, niet wijl hij onbekend is met de letterkunde, maar juist wijl hij haar kent.

De letterkunde weerklaart het leven in het algemeen, maar niet bepaald het onverderfelijk leven, dat door Gods Woord wordt verwekt. De letterkunde behoort zelfs op zijn hoogst veeleer tot den natuurlijke mens dan tot den nieuwen. Zij wordt steeds gekenmerkt door de plaats waar zij ontstond, en vertoont een nationaliteit, als het goed zal zijn, veeleer dan een adem des Geestes. Het is de letterkunde van Griekenland of Rome, Italië of Engeland veeleer dan de weergeving van de wijze, waarop God den mensch tot onverderfelijk leven brengt door Zijn levend Woord.

Ongetwijfeld heeft in de Christenheid en overal waar het Christendom kwam, op de letterkunde het feit gewerkt, dat God in Zijn Zoon tot de menschen gesproken heeft. Soms was die werking gunstig, en de latere letterkunde geeft dan ook beter boeken dan ooit konden geschreven zijn in een wereld zonder Christus. Maar soms ook wordt tegenzin gewerkt, en wij krijgen slechter, bedorven, goddelooser en verlagender boeken in den nieuweren tijd, dan ooit konden zijn voortgebracht door de meest bedorven geesten der oudheid.

Doch ook buiten den invloed, gunstig of ongunstig, die voor de nieuwere letteren daaruit voortspuit, dat Christus' Geest en Gods Woord zich in de wereld doen gelden, kan men niet spreken van een Christelijke letterkunde, gelijk van een Fransche en Engelsche. Het N. Testament heeft ongetwijfeld een geheel eigen karakter, maar dat is geen letterkundig. Wie het als letterkunde bestudeert, dien ontgaat alles wat er leven aan geeft.

Twee dingen, waard behartigd te worden, onderscheiden den Bijbel van de letterkunde. Het eerste is dit: Van begin tot einde is de Bijbel praktisch. De letterkunde behoort tot de kunst, en heeft zoo haar doel in zich zelf. Zij werkt in vrijheid, naar ideaal en verbeelding, en schiept geheel haar eigen wereld. Toen Shakespeare eenmaal zijn groote werken Hamlet of Othello had voortgebracht, had hij alles gedaan wat hij bedoelde. Wij lezen hem, maar het is ons niet, of de dichter tot ons spreekt, of dat hij verwacht, dat wij iets tot hem zullen zeggen. Er ontstaat geen verantwoordelijkheid door de beschouwing van geniale werken der letterkunde.

Maar in den Bijbel is alles anders, en vindt men niets van „de kunst om de kunst.” Men kan den Bijbel niet

lezen, zonder dat bij den lezer verantwoordelijkheid ontstaat, en daarom wordt hij zoo weinig gelezen. De menschen gevoelen, dat de Bijbel verschilt van andere boeken, en durven hem niet lezen gelijk zij andere boeken lezen. Wat de Bijbel openbaar maakt is geen tooneel, waarbij wij bloote toeschouwers kunnen zijn. Bij het Bijbelsch drama zijn geen toeschouwers; ieder wordt in de handeling betrokken.

Wat de Bijbel ons schildert, is de strijd des Heeren, en deze roept ieder om zijn zijde te kiezen. Tracht iemand den Bijbel te lezen als een gewoon letterkundig werk, dan stuit hij alras op dit of dat, hetwelk hem brengt in de werkelijkheid van het leven, waarin God en de mensch beiden optreden. Hij wordt gedwongen, of het goede deel te kiezen of uit lafhartigheid beslist te weigeren.

Er is niets zoo praktisch als de Bijbel van het begin tot het einde, en in dat opzicht onderscheidt hij zich geheel van wat wij letterkunde noemen. Ieder weet, dat den Bijbel te lezen heel iets anders is dan het lezen van Shakespeare of welk boek ook. En, als gezegd, het bewustzijn daarvan maakt sommigen ongeneigd den Bijbel op te slaan. Zij vreezen niet Shakespeare te lezen, maar wel den Bijbel, omdat het Woord Gods is levend en krachtig, hun harten doorzoekt en hen nederwerpt, al zou het zijn om hen, zoo zij willen, later op te richten.

Een tweede zaak, die den Bijbel onderscheidt van al wat wij letterkunde noemen, is zijn eenheid. Van geen letterkunde ter wereld kunt gij zeggen als van den Bijbel, dat zij maar één onderwerp en één doel heeft. De Bijbel spreekt alleen van God, wat Hij gedaan heeft voor menschen, en wat Hij hen in staat gesteld heeft te doen. Hij is geheel geschreven door menschen, die in God gelooven, en deel hebben aan het onverderfelijk leven. Heel de Bijbel bedoelt geloof in God te wekken.

In die eenheid staat de Bijbel geheel alleen, en niets ter wereld is hem daarin ook maar eenigszins gelijk. Wat wij de ingeving des Bijbels noemen, staat nauw in verband met zijn eenheid. Van begin tot eind is het eenzelfde adem Gods, werkend in dezelfde richting en tot hetzelfde doel. En wij gelooven in zijn ingeving en onfeilbaarheid. Als iemand zijn geest aan de leer des Bijbels onderwerpt en zich door de groote eenheid, die er in heerscht, laat vatten, zal de Bijbel hem onfeilbaar op den eeuwigen weg leiden. Zeker zal hij dan God niet voorbijzien, noch de waarheid, daar deze is verwerkelijkt in Jezus, als hij zich laat leiden door dit *Verhaal van Gods gemeenschap met den mensch*.

Den Bijbel alleen te lezen als letterkundig voortbrengsel, is een armzalige, onbeduidende, niet passende wijze van doen, omdat men zoo de groote kenmerken des Bijbels *voorbijziet*, nl. zijn geheel praktisch karakter en de eenheid, die er van begin tot eind in heerscht.

A. J. HOOGENBIRK.

V A R I A.

Twee.

Twee vragen gaan vóór alles, gelden allen:
Heeft God me als Vader lief? Ik Hem als kind?
Zoo ge op deez' twee geen ja ten antwoord vindt,
O mensch, uw laatste hoop zal feilen, vallen.

A. J. H.